



Svar på ledamoten Ulla Kaukolas och flera andra ledamöters (34) motion om fastigheter som staden erhållit genom testamente eller donation

VD/3589/00.02.00.03/2013

KN/NK/LL/KW

Ledamoten Ulla Kaukola och 34 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

"Privatpersoner, föreningar etc. testamenterar eller donerar egendom till staden. I testamentet eller donationen ingår ofta ett villkor som stipulerar för vilket ändamål den testamenterade eller donerade fastigheten får användas. Om staden mottar ett testamente eller en donation är det skäl att fastställa huruvida staden förbinder sig, samt för hur lång tid, att följa testatorns eller donatorns vilja avseende egendomens användningssyfte. Finlands lag känner inte ändamålsbestämmelse med bindande verkan, men detta känner inte donatorn eller testatorn alltid till. Om staden inte på något sätt gjort upp bestämmelser i frågan finns det en risk att man under årens lopp glömmer bort att fastigheten tillfallit staden genom testamente eller donation och att användningsändamålet regleras av testatorns eller donatorns villkor för användningsändamålet.

Vi inlämnar en motion för att staden utreder:

- vilka fastigheter samt vilken markegendom som testamenterats eller donerats åt staden (dåvarande Helsingfors) fr.o.m. år 1963 och vilken testatorns eller donatorns vilja gällande objektets användningsändamål varit
- om staden har ett register över testamenterade och donerade objekt, och om ett sådant borde upprättas ifall det inte finns något register
- hur länge testatorns eller donatorns vilja visavi objektets användningsändamål bör respekteras
- hur informationen om de testamenterade eller donerade fastigheterna samt markegendomen förs vidare i stadens beslutsfattande och på vems ansvar det är att informationen når beslutande organ."

Stadsfullmäktige 26.8.2013 § 16

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända det till stadsstyrelsen för beredning.

Stadsdirektörens verksamhetsområde konstaterar i sitt svar följande:

I det följande behandlas den rätt som gäller fastighetsgåva men samma principer gäller i tillämpliga delar också fastighetsförvärv som bygger på testamente. På sådana överlåtelse av fast egendom som skett innan den nya jordabalken trädde i kraft (1.1.1997) tillämpas tidigare bestämmelser. Under den förra jordabalkens tid kunde man i gåvobrevet på ett giltigt sätt ställa upp mångahanda för gåvotagaren bindande villkor. Ett villkor kunde vara suspensivt eller resolutivt till sin karaktär, eller gälla användningen av eller vidare överlåtelse av donerad egendom. I den kommunallag som har upphävts bestämdes också om användningen och begränsningen av en gåva som fått för ett särskilt ändamål. Enligt 87 § i den gamla kommunallagen var kommunen till exempel skyldig att iaktta de ändamålsbestämmelser som tagits med i gåvobrevet.

Motsvarande bestämmelser finns inte längre i den nuvarande kommunallagen och enligt den nuvarande jordabalken kan man i gåvobrevet inte på ett giltigt sätt inkludera sådana villkor som begränsar gåvotagarens överlåtelsekompetens eller behörighet att på något annat sätt juridiskt bestämma om fastigheten. Även i de nuvarande bestämmelserna är utgångspunkten dock ännu den att gåvotagaren inte har rätt att avvika från de villkor som givaren bifogat till gåvobrevet. Om man avviker från denna bestämmelse ska detta motiveras via de allmänna principer som gäller för gåvorättshandlingar. Detta innebär att det skulle kunna vara möjligt att avvika från bestämmelserna om förhållandena efter överlämnandet av gåvan på så vis ändrats att ändamålsbestämmelsen inte längre kan förverkligas.



Det är fullmäktige som innehar beslutanderätten om det nya användningsändamålet, om inte befogenheterna delegerats till ett annat organ eller en tjänsteinnehavare. Enligt instruktionen för Vanda stadsstyrelse och för stadsdirektörens verksamhetsområde fattar stadsstyrelsen beslut om förvaltandet av medel som testamenterats eller donerats till staden och anvisningar för förvaltandet.

Givaren kan med stöd av den nuvarande jordabalken fortfarande ansöka om att en donation hävs, om det anses att den ändamålsbestämmelse som ingår i gåvobrevet har brutits. Hävningsrätten gäller dock endast gåvogivaren själv, inte arvingar, och talan ska väckas inom ett år från det att gåvogivaren fått kännedom om hävningsgrunden. Kommunförbundet anser att eftersom inga tidsgränser fastställts för gåvobrevets giltighetstid bör det vara möjligt att från fall till fall granska om gåvobrevet har fyllt sin uppgift. Detta skulle gälla både gåvobrev som gjorts upp under den gamla lagens och under den gällande lagens tid.

Staden har en fastighetsförteckning i enlighet med ekonomistadgan, där det framgår vilken fastighetsegendom som staden fått in genom gåvobrev eller testamente.

Av följande förteckning framgår den markegendom som staden genom testamente eller gåvobrev fått efter 1963:

År	Förvärv	Fastighetsbeteckning/ Läge	Anskaffningsbeslut	Villkor
1962	Gåvobrev	405-4-2/ Tavastby	Fge 25.5.1964 § 26	Tavastby folkskola RNr 4:1 som tilläggsmark
1964	Testamente	407-2-91/ Korso	Finns inte	Testatorn vårdas avgiftsfritt i sitt hem eller på sjukhus. Kommunen svarar för förpliktelser i anslutning till fastigheten. Kommunen svarar för testatorns begravning och gravvård. Kommunen använder lös egendom för sociala ändamål.
1967	Gåvobrev	419-1-224/ Gruvsta	Finns inte	Gåvogivaren förbehåller sig rätten att utnyttja det trädbestånd som finns på markområdet.
1989	Gåvobrev	421-12-468 och 421-12-469 Dickursby	Fge 4.12.1989 § 14 och Stadsstyr.18.12.1989 § 87	Egendomen ska gå till Helsingfors stads barnhem i Sjöskog.
1996	Gåvobrev	421-1-301/ Dickursby	Stadsstyr. 16.12.1996 § 63	Gåvogivaren behåller besittningsrätten till fastigheten och byggnaderna fram till 31.12.1999 och de inkomster som fås in vid försäljningen ska anvisas till specialomsorger för utvecklingsstörda inom social- och hälsovårdsväsendet.

Staden har för närvarande en konkurrensutsättning på gång för att upphandla ett program för bokföring av markegendom. Målsättningen är att med hjälp av bokföringsprogrammet åstadkomma ett register över den markegendom som inkommit genom gåvobrev eller testamente.

Staden har inte fått någon markegendom i form av donation efter år 1996. Om staden nu genom gåvobrev eller testamente skulle få fast egendom, skulle uppgiften om förvärvet först förmedlas via registraturen till verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö samt med beaktande av



innehållet i ändamålsbestämmelsen, från tjänstemannaberedningen vidare för beslut till stadsstyrelsen.

Stadsstyrelsen 1.12.2014 § 6

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamoten Ulla Kaukola och flera andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget från stadsdirektörens verksamhetsområde, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 15.12.2014 § 7

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Anvisningar för ansökan om ändring: 4.1 Besvärsförbud

Närmare uppgifter:

Niina Kolju, jurist, tfn 09 8392 2150, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)